

Onderwerp Aanvulling boekwerk begroting 2016

Steller H. de Jong

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 5311372

Datum **15 OKT 2015** Uw brief van

Uw kenmerk

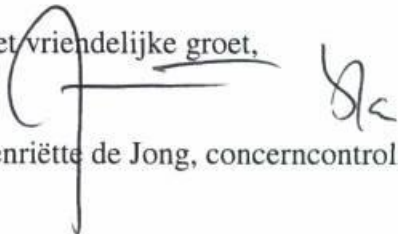
Geachte heer, mevrouw,

Op 2 oktober jongstleden heeft u de begroting 2016 ontvangen in de vorm van een website. Ook heeft u per fractie een boekwerk van de begroting 2016 ontvangen. Helaas is er met het drukken van het boekwerk iets misgegaan, waardoor de laatste 25 pagina's missen. In casu gaat het om een deel van bijlage 7b en de bijlagen 8 t/m 15. Inhoudelijk is de begroting niet veranderd.

Bijgevoegd treft u de ontbrekende pagina's 396 t/m 420 aan, waarmee het geprinte boekwerk compleet gemaakt kan worden. De PDF-versie op de website is inmiddels ook vervangen door een volledige versie.

Mijn excuses voor het ongemak.

Met vriendelijke groet,

Henriëtte de Jong, concerncontroller

TOELICHTING VOORZIENINGEN

Vervolgtabel toelichtingen op voorzieningen Naam	Doel	Saldo 31-12- 2016	Toelichting mutaties	Beoordeling niveau
Vordering op CBL Vennootschap BV	In verband met de verkoop van Essent is er een aandeel in een aantal opgerichte BV's w elke dienen ter zekerheid van mogelijke claims, voortvloeiende uit de verkooptransactie of rechtshandelingen van voor de verkoop. Onzeker is in hoeverre er uiteindelijk een beroep gedaan kan worden op het vermogen van deze BV.	222		Voldoende
RCG	Garantstelling loonkosten voormalig RCG medewerkers	170		Voldoende
Personeel	Afloop ontvangen voorziening.	18		Voldoende
Thermiek BV	Opvang negatieve resultaten van Thermiek BV	19		Voldoende
Fonds sanering Beckerweg	Nazorg voor diverse bodemsaneringslocaties, w.o. Beckerweg	853	Onttrekking 99 duizend euro voor geplande onderhoudskosten	Voldoende
Openbaar vervoer	De gemeente participeert in het OV-bureau Groningen Drenthe en is voor 21% risicodragend voor eventuele financieel deconfiture van dit bureau. Daarnaast kan de voorziening worden ingezet voor OV-infrastructuur.	527		Voldoende
Grote Steden Beleid III	In het kader van de uitvoering van GSB III zijn rijksbijdragen beschikbaar gesteld voor de pijler Economie. Hiervoor is een meerjarig EBP-programma opgesteld. De nog niet bestede middelen van het Rijk worden toegevoegd aan de voorziening voor de uitvoering van het resterende programma.			Voldoende

Vervolgtabel toelichtingen op voorzieningen Naam	Doel	Saldo 31-12- 2016	Toelichting mutaties	Beoordeling niveau
Onderhoud Parkeergarages	De voorziening heeft als doel het opvangen van schommelingen in de kosten van het planmatig onderhoud van het parkeerbedrijf.	588		Voldoende
Onderhoud museum	De voorziening heeft als doel het opvangen van schommelingen in de kosten van groot onderhoud van het Groninger Museum.	1.013	Toevoeging: 226 duizend euro Geplande onttrekking kosten groot onderhoud op basis van meerjarenonderhoudsplan 2014: 357 duizend euro.	Voldoende
Onderhoud gebouw Stadhuis/Goudkantoor	Egalisatie groot onderhoud Bestuursdienstgebouwen (Oude Stadhuis en Goudkantoor).	126	Op basis van het meerjaren onderhoudsplan wordt jaarlijks de benodigde middelen bepaald voor het onderhoud van onze gebouwen. Jaarlijks wordt het plan omgezet in uit te voeren onderhoud van dat jaar. Het verschil tussen het budget voor regulier onderhoud en het jaarlijks onderhoudsplan wordt gemuteerd in de voorziening.	De beoordeling geldt voor het totaal pakket van gebouwen en niet op individueel gebouw. In het najaar 2015 voeren wij de beoordeling uit op basis van de actuele planning voor de komende jaren.
Onderhoud gebouwen Perfectenhof	Egalisatie van de kosten van (groot) onderhoud van de beide vm DIA-panden.	1.194	Op basis van het meerjaren onderhoudsplan wordt jaarlijks de benodigde middelen bepaald voor het onderhoud van onze gebouwen. Jaarlijks wordt het plan omgezet in uit te voeren onderhoud van dat jaar. Het verschil tussen het budget voor regulier onderhoud en het jaarlijks onderhoudsplan wordt gemuteerd in de voorziening.	De beoordeling geldt voor het totaal pakket van gebouwen en niet op individueel gebouw. In het najaar 2015 voeren wij de beoordeling uit op basis van de actuele planning voor de komende jaren.

Vervolgtabel toelichtingen op voorzieningen Naam	Doel	Saldo 31-12- 2016	Toelichting mutaties	Beoordeling niveau
Groot onderhoud Hanzeplein	Opvangen grote schommelingen in de onderhoudskosten van het Hanzeplein.	748	Op basis van het meerjaren onderhoudsplan wordt jaarlijks de benodigde middelen bepaald voor het onderhoud van onze gebouwen. Jaarlijks wordt het plan omgezet in uit te voeren onderhoud van dat jaar. Het verschil tussen het budget voor regulier onderhoud en het jaarlijks onderhoudsplan wordt gemuteerd in de voorziening.	De beoordeling geldt voor het totaal pakket van gebouwen en niet op individueel gebouw. In het najaar 2015 voeren wij de beoordeling uit op basis van de actuele planning voor de komende jaren.
Groot onderhoud Sontweg	Opvangen grote schommelingen in de onderhoudskosten van de locaties Sontweg en Vinkhuizen.	1.679	Op basis van het meerjaren onderhoudsplan wordt jaarlijks de benodigde middelen bepaald voor het onderhoud van onze gebouwen. Jaarlijks wordt het plan omgezet in uit te voeren onderhoud van dat jaar. Het verschil tussen het budget voor regulier onderhoud en het jaarlijks onderhoudsplan wordt gemuteerd in de voorziening. Het nieuwe onderhoudsplan wordt in het najaar 2015 afgerond. De verwachting is dat deze gebouwen in 2016 worden overgedragen aan de Veiligheidsregio. Vervolgens kan deze voorziening dan vrijvallen en worden opgeheven.	De beoordeling geldt voor het totaal pakket van gebouwen en niet op individueel gebouw. In het najaar 2015 voeren wij de beoordeling uit op basis van de actuele planning voor de komende jaren.
Groot onderhoud gebouwen Duinkerkenstraat	Onderhoud kapitaalgoederen waarborgen. Voor het opvangen van overschrijdingen van onregelmatig gespreide kosten voor groot onderhoud wordt jaarlijks een dotatie aan deze voorziening gedoteerd.	1.921	Op basis van het meerjaren onderhoudsplan wordt jaarlijks de benodigde middelen bepaald voor het onderhoud van onze gebouwen. Jaarlijks wordt het plan omgezet in uit te voeren onderhoud van dat jaar. Het verschil tussen het budget voor regulier onderhoud en het jaarlijks onderhoudsplan wordt gemuteerd in de voorziening. In het najaar van 2016 zal het onderhoudsplan gereed zijn.	De beoordeling geldt voor het totaal pakket van gebouwen en niet op individueel gebouw. In het najaar 2015 voeren wij de beoordeling uit op basis van de actuele planning voor de komende jaren.

Vervolgtabel toelichtingen op voorzieningen Naam	Doel	Saldo 31-12- 2016	Toelichting mutaties	Beoordeling niveau
Groot onderhoud Zuiderdiep	De voorziening betreft de verplichting samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van de kosten van groot onderhoud. Jaarlijks wordt een meerjarenplan opgesteld. De belangrijkste onderdelen zijn: schilderwerk binnen / buiten, bestrating en riolering gebouw Menno van Coehoorn, inspectie / onderhoud en vernieuw en van daken, aanbrengen van glas op de balustrades en vervangen van tapijt.	1.047	De benodigde middelen voor het onderhoud van de gebouwen worden opgenomen in het meerjaren onderhoudsplan. Per jaar wordt bepaald hoeveel geld noodzakelijk is voor het onderhoud. Tevens biedt het plan inzicht in de jaarlijkse mutaties in de voorziening. In het najaar van 2015 is het nieuwe onderhoudsplan gereed.	De beoordeling geldt voor het totaal pakket van gebouwen en niet op individueel gebouw. In het najaar 2015 voeren wij de beoordeling uit op basis van de actuele planning voor de komende jaren.
Huur leegstand Waagstraat	Dekking huur leegstand Waagstraat		De Waagstraat is inmiddels buitengebruik gesteld voor de ambtelijke huisvesting. De huur van het gebouw wordt nog gecontinueerd tot april 2016. De onttrekking aan de voorziening heeft betrekking op deze huurkosten.	Voldoende
Onderhoud vensterscholen	Opvangen schommelingen onderhoudsplanning voor planmatig/groot onderhoud.	540	Op basis van het meerjaren onderhoudsplan wordt jaarlijks de benodigde middelen bepaald voor het onderhoud van onze gebouwen. Jaarlijks wordt het plan omgezet in uit te voeren onderhoud van dat jaar. Het verschil tussen het budget voor regulier onderhoud en het jaarlijks onderhoudsplan wordt gemuteerd in de voorziening.	De beoordeling geldt voor het totaal pakket van gebouwen en niet op individueel gebouw. In het najaar 2015 voeren wij de beoordeling uit op basis van de actuele planning voor de komende jaren.

Vervolgtabel toelichtingen op voorzieningen Naam	Doel	Saldo 31-12- 2016	Toelichting mutaties	Beoordeling niveau
Groot onderhoud Harm Buitenplein	Het opvangen van toekomstig onderhoud aan het pand aan het Harm Buitenplein.	1.167	Op basis van het meerjaren onderhoudsplan wordt jaarlijks de benodigde middelen bepaald voor het onderhoud van onze gebouwen. Voor dit gebouw hebben wij een onderhoudscontract gesloten met BAM voor een periode van 20 jaar. Op basis van dit contract vindt de dotatie plaats. De onttrekking gebeurt op basis van de werkelijke uitgaven. Dit gebouw is kort geleden in gebruik genomen er zal op korte termijn dan ook weinig onderhoud noodzakelijk zijn. Op de langere termijn zal de onderhoudsbehoefte uiteraard toenemen.	De beoordeling geldt voor het totaal pakket van gebouwen en niet op individueel gebouw. In het najaar 2015 voeren wij de beoordeling uit op basis van de actuele planning voor de komende jaren.
Onderhoud Muziekschool	Het opvangen van toekomstig onderhoud aan de Muziekschool.	152	Op basis van het meerjaren onderhoudsplan wordt jaarlijks de benodigde middelen bepaald voor het onderhoud van onze gebouwen. Jaarlijks wordt het plan omgezet in uit te voeren onderhoud van dat jaar. Het verschil tussen het budget voor regulier onderhoud en het jaarlijks onderhoudsplan wordt gemuteerd in de voorziening.	De beoordeling geldt voor het totaal pakket van gebouwen en niet op individueel gebouw. In het najaar 2015 voeren wij de beoordeling uit op basis van de actuele planning voor de komende jaren.
Onderhoud voormalig onderwijs gebouwen	Onderhoud dat ten doel heeft de voormalig onderwijsgebouw in goede staat te houden voor andere bestemmingen	104	De mutaties van deze specifieke gebouwen vindt plaats op basis van de herbestemming van de voormalig onderwijsgebouwen.	Voldoende

Vervolgtabel toelichtingen op voorzieningen Naam	Doel	Saldo 31-12- 2016	Toelichting mutaties	Beoordeling niveau
Ambulancedienst	Opvangen van mogelijke kosten die voortvloeien uit de saneringsprocedure, die met het indienen van een sanerings aanvraag in december 2002 is ingezet.	184	De voorziening dekt in de eerste plaats de uittredingskosten van het ABP, het VUT-fonds en de pensioenschade die het gevolg zijn van een eventuele overgang van de actieve ambulancemedewerkers naar Ambulancezorg Groningen. Als gevolg van belemmeringen in o.m. de pensioenregelgeving heeft deze overgang tot op heden niet kunnen plaatsvinden. Daarnaast dekt de voorziening kosten in het kader van het FLO-overgangsrecht af, die niet gedeclareerd kunnen worden.	Voldoende
Reorganisatie	Het gevolg van de vorming van het SSC is dat niet iedere medewerker kan worden geplaatst. Voor de kosten van boventaligheid is deze voorziening ingesteld.		De voorziening is in 2014 ingesteld met als doel de kosten van niet herplaatste medewerkers te dekken. Verwacht wordt dat het bedrag dat nog in de voorziening resteert in 2016 benodigd is om de kosten van herplaatsters die niet herplaatst zijn, af te dekken.	Voldoende
Individueel Loopbaanbudget	In de CAO is afgesproken dat ambtenaren met ingang van 2013 recht krijgen op een Individueel Loopbaanbudget (ILB) van 500,- euro per jaar. Opsparen kan ook, met een maximum van 1,5 duizend euro in 2015. Het budget is bedoeld voor loopbaan gerelateerde activiteiten gericht op een nieuwe functie.		Deze voorziening wordt per ultimo 2015 opgeheven. In de cao is afgesproken dat het ILB tot 31-12-2015 opgenomen kan worden.	nvt
Verzekeringen	Afdекken van eigen risico's bij schadeuitkeringen	1.776	In 2016 wordt een reguliere toevoeging van 616 duizend euro voorzien. Na afwikkeling van eventuele claims op het eigen risico zal een surplus boven de maximale omvang in het betreffende dienstjaar ten gunste van de exploitatie vrijvallen.	De omvang van de voorziening is voldoende

Vervolgtabel toelichting op voorzieningen Naam	Doel	Saldo 31-12-2016	Toelichting mutaties	Beoordeling niveau
Voorziening risico BTW	Deze voorziening is ingesteld voor de mogelijke suppletie 2012		Op dit moment loopt een boekonderzoek van de Belastingdienst dat zich richt op de vraag in hoeverre sportonderwijs valt onder het sportbesluit voor de Omzetbelasting. Omdat de Gemeente er vanuit is gegaan dat ook het onderwijs hierbinnen valt, is er mogelijk teveel btw teruggevraagd. We nemen een voorziening op voor de mogelijke nabehffing waarbij we rekening houden met rente en kosten. Uitgangspunt hierbij is dat in 2016 met de fiscus tot overeenstemming kan worden gekomen. De te betalen suppletie zal dan aan de voorziening worden onttrokken.	De voorziening is van voldoende omvang.
Nabehffing Ipad's	Vanaf 2011 heeft de gemeente Groningen tablets in gebruik. Het gebruik hiervan is fiscaal belast. Tot nu toe is nog geen belasting hierover afgedragen. Met de belastingdienst zal een afspraak worden gemaakt over de wijze waarop belastingheffing en afdracht geregeld zullen gaan worden.	175	nvt	Voldoende. Volgens het Gerechtshof Amsterdam is het gebruik van een Ipad niet fiscaal belast. De Belastingdienst is tegen de uitspraak in cassatie gegaan. Zolang dat loopt, moet het bedrag dat gereserveerd is, blijven staan.
Riolering vervangingsinvesteringen	Spaarbedragen voor toekomstige investeringen mogen in het riooltrafief worden opgenomen als de eerste aanleg van uitbreidingsinvesteringen in de grondexploitatie is gedekt.	846	Jaarlijks wordt bij de begroting de dotatie aan de voorziening bepaald met als randvoorwaarde dat conform het coalitieakkoord de stijging van de woonlasten beperkt blijft tot de maximaal de loon- en prijscompensatie. Daarnaast wordt er in 2016 1,5 miljoen euro aan investeringen verrekend met de voorziening.	Voldoende
Riolering groot onderhoud	De voorziening is bedoeld als dekking van het onderhoud op de langere termijn zoals herijking overstortmuren, inmeting rioolstelsel, uitbaggeren, etcetera.	177	de voorziening is conform GWRP	Voldoende
Groot onderhoud OP/SB	Het opvangen van groot onderhoud aan de Oosterpoort/ Stadschouwburg.		Planmatig onderhoud volgens het vastgestelde MeerjarenOnderhouds en Investeringsplan van de werkmij.	Voldoende
Huur leegstand Europaweg 8				
Afvalstoffenheffing	Het opvangen van prijschommelingen in het tarief van de afvalstoffenheffing. De voeding van deze voorziening komt vanuit overdekking van meer dan 100% in enig jaar van de afvalstoffenheffing.	4781	Conform raadsbesluit wordt jaarlijks een deel van de kosten voor afvalverwerking verrekend met de voorziening om op deze manier de voorziening terug te brengen naar een acceptabel niveau. Voor 2016 gaat het om een bedrag van 791 duizend euro	Voldoende
Totaal voorzieningen		28.420		

Opgenomen (en op te nemen) langlopende leningen

Overzicht opgenomen langlopende geldleningen

Omschrijving	Boekwaarde begin v/h jaar	Op te nemen	Aflossing	Boekwaarde einde v/h jaar (1+2-3)	Rente	Rente en aflossing (3+5)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
A. GELDENINGEN						
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	-	-	-	-	-	-
Totaal opgenomen binnenlandse pf/verzekeraars	-	-	-	-	-	-
Binnenlandse banken en ov. financiële instellingen						
- ABN AMRO Bank NV	99.172	-	3.866	95.306	4.373	8.239
- Algemene Spaarbank Nederland NV (ASN)	-	-	-	-	-	-
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	662.349	-	18.523	643.826	21.067	39.590
- Triodos Bank	45.000	-	-	45.000	1.062	1.062
- Nederlandse Waterschaps Bank	301.958	-	24.929	277.029	9.953	34.882
- St. Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Ned. Gem.	140	-	112	28	2	114
- Nog op te nemen leningen in 2016	-	148.963	-	148.963	4.206	4.206
- Nog op te nemen leningen in 2015	40.000	-	-	40.000	868	868
Totaal binnenlandse banken en ov. financiële instelli	1.148.619	148.963	47.430	1.250.152	41.531	88.961
Overige binnenlandse sectoren						
- ROEZ	1.200	-	-	1.200	53	53
- Overig (Wichers Hoeth)	1	-	-	1	0	0
- Overheid (provincie Noord Brabant)	60.000	-	-	60.000	177	177
- Overheid (gemeente Meerssen)	2.500	-	-	2.500	63	63
Totaal geldleningen binnenlandse sectoren	63.701	-	-	63.701	293	293
Buitenlandse instellingen						
	-	-	-	-	-	-
Totaal buitenlandse instellingen	-	-	-	-	-	-
Totaal geldleningen	1.212.320	148.963	47.430	1.313.853	41.824	89.254
B. WAARBORGSMOMMEN						
	-	-	-	-	-	-
Totaal waarborgsommen	-	-	-	-	-	-
TOTAAL	1.212.320	148.963	47.430	1.313.853	41.824	89.254

Subsidies en inkomensoverdrachten

Deelprogramma	(bedragen x 1.000 euro)		
	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
01.1 Werk en activering	4.935	2.057	4.550
01.2 Inkomen en armoedebestrijding	169.968	170.445	166.089
02.1 Groningen Kennisstad	680	1.575	1.075
02.2 Binnenstad en toerisme	1.092	1.636	1.681
02.3 Ruimte voor bedrijvigheid	332	700	700
02.4 Overig econ en werkgelegenheid	3.387	3.875	4.121
03.1 Onderwijskansen	0	5.271	4.458
03.2 Voorkomen schooluitval	0	1.496	1.496
04.1 Soc samenhang en leefbaarheid	32.627	112.206	105.242
04.2 Preventie en zorg	19.274	24.879	24.484
04.3 Integratie en emancipatie	1.437	1.320	1.356
04.4 Jeugd	16.689	10.106	9.624
04.5 Vernieuwing sociaal domein	0	47.239	46.787
05.1 Sportieve infrastructuur	1.596	1.754	1.041
05.2 Deelname aan sport	1.385	1.324	1.334
06.1 Culturele infrastructuur	23.154	22.144	20.410
06.2 Deelname aan cultuur	3.622	3.433	3.430
07.2 Openbaar vervoer	165	159	159
07.6 Overig verkeer	1.002	1	1
08.1 Gezinnen	14.505	363	106
08.2 Jongerenhuisvesting	20	0	0
08.3 Bestaande wonen en zorg	54	46	31
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	364	0	0
08.5 Betaalbaarheid en beschikbaarheid	52	330	330
08.6 Cultuurhistorie en archeologie	292	115	115
08.7 Overig wonen	2.769	72	71
09.1 Onderhoud en beheer openbare ruimte	312	166	152
09.2 Afvalinzameling en -verwerking	73	990	1.009
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	7	0	0
10.4 Fysieke veiligheid	13.948	14.647	14.862
11.1 Publieke dienstverlening	1.697	1.567	1.567
12.1 College en Raad	612	625	625
14.1 Algemene ondersteuning	26	3	3
Hulpkostenplaatsen		1.650	1.588
Totaal subsidies en inkomensoverdrachten	316.076	432.194	418.497

Onderhoudsgegevens gemeentelijke gebouwen

Onderhoud kapitaalgoederen					
Gebouw	Boekwaarde 01-01-2016	Meerjarenplan	Voorziening 01-01-2016	derhoudsbedrag begroting 2016	Opmerkingen
KERNVASTGOED					
Oude Stadhuis	0		125	269	
Goudkantoor	0		0	0	
Prefectenhof	11.574	ja	971	103	Voorziening is inclusief Trompsingel
Trompsingel	2.624	ja	0	110	Voorziening is inclusief Trompsingel
Peizerweg	1.401	ja	0	450	Deel gaat terug naar directie MP
Gebouw Hanzeplein 120	5.677	ja	645	251	
Duinkerkenstraat	3.102	ja	1.792	90	
Huisvesting Gothenburgweg	3.732	ja	0	0	
Huisvesting Zuiderdiep	9.730	ja	839	528	
Harm Buitenplein	48.055	ja	714	200	
Totaal	85.895		5.086	2.001	
BRANDWIJERGEBOUWEN					
Gebouw Sontweg 10	3.719	ja	831	0	
Gebouw Diamantlaan	1.045	ja	0	0	
Totaal	4.764		831	0	
MAATSCHAPPELIJK VASTGOED					
Groninger Museum	1.419	ja	1.144	567	Regulier onderhoud en
Oosterpoort/Stadschouburg	9.913	ja	0	0	
Vensterscholen	6.429	ja	470	200	
Voormalige schoolgebouwen	746	nee	104	80	
Gebouw Muziekschool	0	ja	152	58	
Sportaccommodaties/zwembaden	63.331	ja	0	2.670	
Welzijnsaccommodaties	5.627	deels	0	314	
Gebouwen natuur- en duurzaamheid (NDE)	637	nee	0	26	
Schoolgebouwen (economisch eigendom)	137.584	nee	0	118	
Totaal	225.686		1.870	4.033	
OVERIG					
Huisvesting personeel begraafplaatsen	18	ja	0	0	
Wijkposten	2.424	ja	0	85	
Parkaergarages	112.690	ja	588	675	
Totaal	115.132		588	760	
TOTAAL	431.477		8.375	6.794	
Verzekerde waarde opstalverzekering per 1-jan	1.434.814.143				

Incidentele baten en lasten > 250 duizend euro

programma (nr. en omschrijving)	Incidentele baten 2016	bedrag x 1.000 euro
6. Cultuur	Projecten Kunst op Straat, bijdrage ISV	235
12. College en Raad	Ruil incidenteel/structureel	14.400
12. College en Raad	BUIG diversen	10.000
12. College en Raad	Onderuitputting Efro/SNN	1.000
12. College en Raad	Mismatch voordeel	200
12. College en Raad	Vrijval P budget	5.600
12. College en Raad	Btw opbrengst riolering	800
12. College en Raad	Vrijval reserves	2.000
Totaal incidentele baten 2016		34.235

programma (nr. en omschrijving)	Incidentele lasten 2016	bedrag x 1.000 euro
1. Werk en Inkomen	Restant P-budget	3.550
1. Werk en Inkomen	Extra beleid screening klantenbestand WWB	400
1. Werk en Inkomen	Extra beleid financiering Besluit bijstand	280
4. Welzijn, gezondheid, zorg, jeugd en VSD	Uitgaven HHT-regeling	2.053
4. Welzijn, gezondheid, zorg, jeugd en VSD	Extra beleid vernieuwing sociaal domein	1.550
5. Sport en bewegen	Extra beleid tekort tariefinkomsten sport & recreatie	270
6. Cultuur	Projecten Kunst op Straat	235
7. Verkeer	Straatparkeren	446
7. Verkeer	Extra beleid interne plankosten	550
8. Wonen	Extra beleid transitiekosten vastgoed Beijum	600
9. Kwaliteit van de leefomgeving	Extra beleid gele stenen binnenstad	170
11. Stadhuis en Stadler	Proces- en gerechtskosten inzake WOZ	200
11. Stadhuis en Stadler	Digitaal controleren eigen WOZ-waarde	85
11. Stadhuis en Stadler	Extra beleid stijging proceskostenvergoedingen	325
11. Stadhuis en Stadler	Extra beleid bezuiniging Klant Contact Centrum	330
11. Stadhuis en Stadler	Extra beleid digitaal controleren eigen WOZ-waarde	85
11. Stadhuis en Stadler	Extra beleid inkomstenderving publiekzaken	550
12. College en Raad	Extra beleid rijkskorting regionaal transitiearrangement	250
12. College en Raad	Extra beleid transitievergoeding bij ontslag S'W-medewerkers	400
12. College en Raad	Extra beleid veiligheids gelden	200
12. College en Raad	Extra beleid verhoging dekkingsgraad privaatrechtelijke tarieven	250
12. College en Raad	Extra beleid financiering gebiedsgericht werken	500
12. College en Raad	Verhogen reserve Wmo	1.800
12. College en Raad	Geothermie	1.000
12. College en Raad	Grenscorrectie Meerstad	150
12. College en Raad	Flexteam ophogen/BORG	150
12. College en Raad	Gebiedsgericht werken	500
12. College en Raad	Aanvulling reserve grondzaken	15.400
12. College en Raad	Aanvulling weerstandvermogen	829
14. Algemene ondersteuning	Extra beleid basisadministraties	600
14. Algemene ondersteuning	Extra beleid frictiekosten bezuinigingen	5.344
Totaal incidentele lasten 2016		39.052

programma (nr. en omschrijving)	incidentele baten 2017	bedrag x 1.000 euro
6. Cultuur	Projecten Kunst op Straat, bijdrage ISV	160
12. College en Raad	BUIG diversen	1.000
12. College en Raad	Vrijval P budget	5.000
12. College en Raad	Incidentele dekking plankosten	500
12. College en Raad	Incidentele dekking autobereikbaarheid	1.000
12. College en Raad	Incidentele dekking onderwijsachterstanden	100
12. College en Raad	Vrijval reserves	2.000
Totaal incidentele baten 2017		9.760

programma (nr. en omschrijving)	incidentele lasten 2017	bedrag x 1.000 euro
6. Cultuur	Projecten Kunst op Straat	160
7. Verkeer	Extra beleid interne plankosten	200
9. Kwaliteit van de leefomgeving	Extra beleid gele stenen binnenstad	170
12. College en Raad	Extra beleid rijkskorting regionaal transitiearrangement	250
12. College en Raad	Extra beleid transitievergoeding bij ontslag SW-medewerkers	400
12. College en Raad	Verhogen reserve Wmo	1.350
12. College en Raad	Gebiedsgericht werken	1.000
12. College en Raad	Aanvulling weerstandsvermogen	2.202
14. Algemene ondersteuning	Extra beleid basisadministraties	600
14. Algemene ondersteuning	Extra beleid frictiekosten bezuinigingen	1.916
Totaal incidentele lasten 2017		8.248

2018

programma (nr. en omschrijving)	incidentele baten 2018	bedrag x 1.000 euro
12. College en Raad	Mismatch voordeel	500
12. College en Raad	Vrijval P budget	445
12. College en Raad	BUIG diversen	0
Totaal incidentele baten 2018		945

programma (nr. en omschrijving)	incidentele lasten 2018	bedrag x 1.000 euro
7. Verkeer	Extra beleid interne plankosten	200
9. Kwaliteit van de leefomgeving	Extra beleid gele stenen binnenstad	170
12. College en Raad	Gebiedsgericht werken	1.000
12. College en Raad	Aanvulling weerstandvermogen	3.058
14. Algemene ondersteuning	Extra beleid frictiekosten bezuinigingen	1.100
Totaal incidentele lasten 2018		5.528

2019

programma (nr. en omschrijving)	incidentele baten 2019	bedrag x 1.000 euro
6. Cultuur	Projecten Kunst op Straat, bijdrage ISV	100
12. College en Raad	BUIG diversen	0
12. College en Raad	Mismatch voordeel	500
Totaal incidentele baten 2019		600

programma (nr. en omschrijving)	incidentele lasten 2019	bedrag x 1.000 euro
6. Cultuur	Projecten Kunst op Straat	100
12. College en Raad	Gebiedsgericht werken	1.000
12. College en Raad	Aanvulling weerstandvermogen	1.848
Totaal incidentele lasten 2019		2.948

Structurele toevoegingen & onttrekkingen aan reserves

2016 Naam Reserve	bedrag x 1.000 euro	2017 Naam Reserve	bedrag x 1.000 euro
Onderwijshuisvesting	23	Onderwijshuisvesting	23
Accres gesubsidieerde instellingen	4.303	Accres gesubsidieerde instellingen	4.303
ISV	310	ISV	310
Grondbank	42	Grondbank	42
Grondzaken	551	Grondzaken	551
Bodemsanering	434	Bodemsanering	434
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	142	Stimuleringsfonds volkshuisvesting	142
WarmteStad	1	WarmteStad	1
BWS	2	BWS	2
Forum garage	700	Forum garage	700
WGA	30	WGA	30
Aandelen Essent	32	Aandelen Essent	32
Martiniplaza	98	Martiniplaza	98
Personeel in balans	436	Personeel in balans	436
Afkoopsommen onderhoud graven	36	Afkoopsommen onderhoud graven	36
Totaal structurele toevoegingen 2016	7.140	Totaal structurele toevoegingen 2017	7.140

2016 Naam Reserve	bedrag x 1.000 euro	2017 Naam Reserve	bedrag x 1.000 euro
Recreatiegebied Kardingse	22	Recreatiegebied Kardingse	22
Esserberg 2014	3	Esserberg 2014	3
Accres gesubsidieerde instellingen	4.562	Accres gesubsidieerde instellingen	4.303
Buurt- en speeltuinvereniging Paddepoel	8	Buurt- en speeltuinvereniging Paddepoel	8
Grondzaken	2.794	Grondzaken	2.794
Bodemsanering	125	Bodemsanering	125
Personeel in balans	436	Personeel in balans	436
Afkoopsommen onderhoud graven	36	Afkoopsommen onderhoud graven	36
Kindertfonds Armoede	10	Kindertfonds Armoede	10
		Parkeeren	594
Totaal structurele onttrekkingen 2016	7.996	Totaal structurele onttrekkingen 2017	8.331

2018 Naam Reserve	bedrag x 1.000 euro
Onderwijshuisvesting	23
Accres gesubsidieerde instellingen	4.303
ISV	310
Grondbank	42
Grondzaken	551
Bodemsanering	434
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	142
WarmteStad	1
BWS	2
Forum garage	700
WGA	30
Aandelen Essent	32
Martiniplaza	98
Personeel in balans	436
Afkoopsommen onderhoud graven	36
Totaal structurele toevoegingen 2018	7.140

2019 Naam Reserve	bedrag x 1.000 euro
Onderwijshuisvesting	23
Accres gesubsidieerde instellingen	4.303
ISV	310
Grondbank	42
Grondzaken	551
Bodemsanering	434
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	142
WarmteStad	1
BWS	2
Forum garage	700
WGA	30
Aandelen Essent	32
Martiniplaza	98
Personeel in balans	436
Afkoopsommen onderhoud graven	36
Totaal structurele toevoegingen 2019	7.140

2018 Naam Reserve	bedrag x 1.000 euro
Recreatiegebied Kardingse	22
Essenberg 2014	3
Accres gesubsidieerde instellingen	4.303
Buurt- en speeltuinvereniging Paddepoel	8
Grondzaken	2.794
Bodemsanering	125
Personeel in balans	436
Afkoopsommen onderhoud graven	36
Kindertfonds Armoede	10
Parkeren	1.102
Totaal structurele onttrekkingen 2018	8.839

2019 Naam Reserve	bedrag x 1.000 euro
Recreatiegebied Kardingse	22
Essenberg 2014	3
Accres gesubsidieerde instellingen	4.303
Buurt- en speeltuinvereniging Paddepoel	8
Grondzaken	2.794
Bodemsanering	125
Personeel in balans	436
Afkoopsommen onderhoud graven	36
Kindertfonds Armoede	10
Parkeren	1.047
Totaal structurele onttrekkingen 2019	8.784

Interbestuurlijk toezicht

Doelen 2016 gemeente Groningen Interbestuurlijk toezicht

Toetsingscriteria IBT

De provincie is in overleg met de gemeenten gekomen tot toetsingscriteria per toezichtterrein voor de beoordeling van de uitvoering. Gemeenten kunnen daarbij goed, matig of slecht scoren.

De beoordeling 'goed' betekent dat de gemeente op (vrijwel) alle punten voldoet aan de beoordelingscriteria. Er zijn geen of slechts kleine verbetermogelijkheden. In het volgende jaar zal er voor deze categorie behoudens bijzondere omstandigheden geen sprake zijn van provinciale toezichtbemoediging. De term 'matig' houdt in dat de gemeente op één of meer punten niet (geheel) voldoet aan de beoordelingscriteria of er is onvoldoende inzicht in de uitvoering op die punten. Er is daarmee ruimte voor verbetering. Zo nodig worden daarvoor herstelmaatregelen aangegeven. De provincie kan daarover in overleg treden met de gemeente. Hierbij moet gezegd worden dat voor de toezichtterreinen waarbij de gemeente matig scoort, we vinden dat we het zeker niet slecht doen; de verbeterpunten betreffen in veel gevallen procedurele punten. De lat is dan ook hoog gelegd voor het oordeel 'goed', omdat aan vrijwel alle punten moet worden voldaan. Dit betekent dat vrij snel sprake is van het oordeel 'matig', als aan een (procedureel) punt niet wordt voldaan. De term slecht betekent dat de gemeente niet voldoet aan de wettelijke vereisten.

Over de uitvoering van de taken binnen de toezichtterreinen in 2014 hebben wij in de rapportage IBT 2014 (bijlage bij de jaarrekening 2014) de volgende kwalificaties gegeven: huisvesting statushouders (goed), financiën (matig), archief (matig), Wabo (goed), ruimtelijke ordening (matig) en monumenten en archeologie (goed).

Hieronder zijn per toezichtterrein de verbeterpunten aangegeven en is aangegeven op welke wijze invulling wordt gegeven aan verbetering.

1 Huisvesting statushouders

Als gemeente hebben we een wettelijke taak, op basis van de Huisvestingswet, om vergunninghouders te huisvesten. Dit zijn mensen uit het buitenland die in Nederland asiel hebben aangevraagd en een verblijfsvergunning hebben verkregen. Door het rijk wordt elk half jaar een taakstelling opgelegd voor het aantal te huisvesten vergunninghouders. Het COA heeft de verantwoordelijkheid om deze taakstelling uit te voeren, in samenwerking met de gemeenten. De halfjaarlijkse taakstelling wordt gebaseerd op de instroom van vergunninghouders en prognoses die daaromtrent worden opgesteld. Een vergunninghouder moet binnen 14 weken na aanmelding een passende woning aangeboden krijgen, met daaraan gekoppeld een traject om uitkering, onderwijs en inburgering te organiseren. De gemeente voert de regie op dit traject. Huisvesting gebeurt door de woningcorporaties, begeleiding van de individuele vergunninghouders gebeurt in onze gemeente door vrijwilligers van Humanitas. Door de politieke instabiliteit in een aantal landen (zoals Syrië, Somalië, Libië) is de halfjaarlijkse taakstelling de afgelopen paar jaar toegenomen. Op moment van schrijven is de taakstelling voor 2016 nog niet bekend. De samenwerking met de betrokken partijen in onze gemeente is goed, maar we merken dat het door de oplopende taakstelling wel steeds wat lastiger wordt om deze te behalen. We blijven dit goed monitoren en zullen ook actief deelnemen aan initiatieven om de procedures te stroomlijnen, te kijken of we het huisvestingsaanbod kunnen vergroten en of we met andere gemeenten in de regio nog beter kunnen samenwerken. We sluiten hierbij aan bij de Vereniging Groninger Gemeenten (VGG) en het programma Blijvend Thuis van het rijk.

Waarom moet de gemeente voldoen?

Voldoen aan de kwantitatieve taakstelling die per halfjaar wordt opgelegd.

Wat zijn onze verbeterpunten?

Op zich loopt het proces met de diverse partijen goed, maar gezien de verhoogde taakstelling sluiten we aan bij diverse initiatieven om de procedure nadere te stroomlijnen.

2 Financiën

Het financiële toezicht valt niet onder de Wet revitalisering generiek toezicht. Wel is het de bedoeling van zowel de provincie als de gemeente om de invulling van het toezicht zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de geest van de wet (vertrouwen en vereenvoudiging).

Voor het begrotingsjaar 2015, stonden wij onder repressief toezicht. Dit repressieve toezicht zal ook gelden voor het begrotingsjaar 2016.

Waarom moet de gemeente voldoen?

1. De begroting is structureel en reëel in evenwicht en
2. Uit meerjarenraming is aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd en
3. Er is voor zover bekend geen sprake van bestuurlijke relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden.

Wat zijn onze verbeterpunten?

Onze begroting is structureel en reëel in evenwicht. Uit de meerjarenbegroting blijkt dat dit evenwicht wordt gecontinueerd. In de begroting 2016 stellen we voor 17,7 miljoen euro toe te voegen aan onze reserves. De ratio van het weerstandsvermogen komt rekening houdend met de dotatie van 17,7 miljoen euro aan de reserves op 0,87. Door de in de meerjarenbegroting gereserveerde middelen voor aanvulling van het weerstandsvermogen en een verlaging van de totale risico's zal de ratio toenemen tot 0,91 in 2019.

Voor de lange termijn streeft de gemeente naar een ratio van 1. Op dat moment is het beschikbare weerstandsvermogen gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen.

Naar aanleiding van de vernieuwing van de verslaggevingsregels van de gemeenten nemen we voor het eerst de verplichte basisset van vijf financiële kengetallen op in de paragraaf weerstandsvermogen. We verwijzen naar de paragraaf voor de kengetallen en de beoordeling van de financiële positie door ons college.

Wat gaan we daarvoor doen en wat is daarvoor nodig?

De overall conclusie van ons college is dat op basis van de kengetallen 2016 in relatie met een verwachte stijging van ons weerstandsratio naar 0,91 in 2019 de financiële positie voldoende is. Wel is de boekwaarde van onze grondexploitatie ten opzichte van de totale baten hoog. Het risico dat we hiervoor hebben opgenomen in het weerstandsvermogen is 80% van ons totaal benodigd weerstandsvermogen.

We houden de ontwikkelingen in onze grondexploitatie nauwlettend in de gaten. Waar mogelijk proberen we eventuele knelpunten binnen de grondexploitatie op te vangen door kosten die we kunnen beïnvloeden te verlagen. We informeren de raad periodiek over de sleutelrapportages.

3 Archief

Waaraan moet de gemeente voldoen?

1. Er is een werkend kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden.
2. De archiefbescheiden worden in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht.
3. De archiefbescheiden worden tijdig vernietigd of overgebracht/openbaar gemaakt.
4. Er is een duurzame en adequate beheer- en bewaaromgeving.

Wat zijn onze verbeterpunten?

In het kader van de verantwoording van de zorg op en het beheer van het archief van de gemeente Groningen 2014 heeft de gemeentelijk archiefinspecteur het verslag archief Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) opgesteld. Hij concludeert op basis van een ingevulde vragenlijst behorende bij de KPI's van de VNG dat de gemeente op hoofdlijnen in voldoende mate voldoet aan de wettelijke eisen. Wel zijn er aandachtspunten die om verbetering en actie vragen. Naar aanleiding hiervan zijn de volgende verbeterpunten geformuleerd:

1. actualiseren Verordening- en Besluit Informatiebeheer;
2. ontwikkelen en implementeren archief wettelijk voorgeschreven kwaliteitssysteem;
3. actualiseren en integreren van een actueel, compleet en logisch samenhangend archiefoverzicht;
4. opstellen digitale bewaarstrategie waarmee de duurzame toegankelijkheid van digitale archiefbescheiden gewaarborgd wordt;
5. formuleren strategie hoe om te gaan met achterstanden en vernietiging;
6. opstellen calamiteiten- en ontruimingsplan voor de archiefruimten.

De eerste drie verbeterpunten zijn in uitvoering en worden in 2015 gerealiseerd. Hiermee wordt eind 2015 voldaan aan de belangrijkste wettelijke kaders.

De andere verbeterpunten moeten nog opgepakt worden. Daarmee zijn de doelen voor 2016:

Doel 2016

Opstellen digitale bewaarstrategie

Toelichting

Om de duurzame toegankelijkheid van digitale archiefdocumenten te borgen dient een digitale bewaarstrategie opgesteld te worden. O.a. het vastleggen van functionele eisen van digitale archiefbescheiden die specifiek gedrag vertonen maakt hier onderdeel van uit.

Formuleren strategie hoe om te gaan met achterstanden en vernietiging

In 2015 is een start gemaakt met de inventarisatie van de soorten achterstanden en de omvang. In 2016 moet vervolgens een strategie geformuleerd worden hoe we hier mee om moeten gaan.

Opstellen calamiteiten- en ontruimingsplan voor archiefruimten

Een calamiteiten-en ontruimingsplan voor archiefruimten is niet aanwezig en/of dient geactualiseerd te worden.

Wat gaan we daarvoor doen en wat is daarvoor nodig?

De doelen voor 2016 moeten gepland en geprioriteerd worden in het jaarplan DIV voor 2016. Een goede bewaking van de planning en sturing op de te behalen resultaten is hiervoor noodzakelijk.

4. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Waarom moet de gemeente voldoen?

Gemeente voldoet voor wat betreft risicovolle vth-taken in voldoende mate aan de beoordelingscriteria:

Beleid, probleem- /risicoanalyse

1. Actueel beleid (minimaal vergunningen- en handhaving-beleid inclusief brandveiligheid, protocol bouwplantoetsing, bodembeleid) en probleem- en risicoanalyse (<4 jaar) is beschikbaar voor GS.
2. Beleid bevat doelen en prioriteiten, ambitieniveau is in lijn met capaciteit.
3. Beleid en probleem- en risicoanalyse besteedt aandacht aan de onderkende Wabo-risico's (asbest, verontreinigde grond, brandveiligheid bij de opslag van gevaarlijke stoffen, constructieve veiligheid en brandveiligheid) en is duidelijk over wat de specifieke gemeentelijke risico's zijn. Tevens wordt in kader toezicht en handhaving aandacht besteed aan: veiligheid/ gezondheid, landschap, natuur en cultuurhistorie.

Jaarprogramma

4. Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma vth-taken vastgesteld door B&W en beschikbaar voor GS. Het programma wordt bij de begroting aangeboden aan de raad.
5. Het uitvoeringsprogramma heeft duidelijke relatie met risico's, doelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma. Beschikbare middelen toereikend voor uitvoering.
6. In het uitvoeringsprogramma zijn v.w.b. vergunningverlening in ieder geval de systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen voor risicovolle activiteiten beschreven.

Jaarverslag

7. Bij het jaarverslag behorend bij de jaarrekening wordt de evaluatie van het uitvoeringsprogramma en rapportage (art. 7.7 Bor) aangeboden aan de raad en is het beschikbaar voor GS.
8. Jaarverslag bevat duidelijke conclusies over mate van uitvoering uitvoeringsprogramma, de bijdrage aan beleidsdoelen, de beheersing van risico's en of beleid, prioriteiten en/of programma bijgesteld dienen te worden.

Wat zijn onze verbeterpunten?

De beoordeling vindt plaats vanuit het beschikbaar hebben van een actueel beleid, een jaarprogramma en vervolgens een evaluatie over het uitgevoerde programma. Daarnaast wordt beoordeeld of de raad en GS van de provincie (tijdig) zijn geïnformeerd over bovenstaande onderdelen. Op basis van deze criteria komen wij tot de conclusie dat wij goed scoren, met uitzondering van het tijdig opleveren van het jaarverslag aan de raad en GS. We hebben ons beleid en de uitvoering van onze risicothema's op orde. Dit zal ook voor 2016 gelden.

Wat gaan we daarvoor doen en wat is daarvoor nodig?

We zullen de termijnen voor het leveren van het jaarverslag goed bewaken en een ruimere tijd reserveren voor de bestuurlijke beoordeling en vaststelling van de verslaglegging.

5 Wet ruimtelijke ordening (Wro)

Waarom moet de gemeente voldoen?

Het interbestuurlijk toezicht (IBT) op het gebied van de Wet ruimtelijke ordening richt zich in eerste instantie op de actualiteit van beheersverordeningen en bestemmingsplannen. Het toezicht op het op tijd vaststellen van het uitvoeringsprogramma en jaarverslag vindt plaats in het kader van de Wabo.

Het interbestuurlijk toezicht op het terrein van de ruimtelijke ordening gaat nadrukkelijk niet over het toezicht op de naleving van de provinciale belangen zoals deze zijn verwoord in het Provinciaal omgevingsplan en Provinciale omgevingsverordening (POP en POV). Voor zover sprake is van provinciale belangen worden de mogelijkheden van de Wet ruimtelijke ordening en Besluit ruimtelijke ordening ingezet en niet het middel van interbestuurlijk toezicht.

Bestemmingsplan en beheersverordening:

1. Voor het gehele gemeentelijke grondgebied gelden actuele, aan de regels van rijk en provincie aangepaste, bestemmingsplannen/beheersverordeningen.
2. Over de uitvoering van de Wro-taken in het voorafgaande jaar is verslag gedaan aan de gemeenteraad. Dit jaarverslag is bij het jaarverslag behorend bij de jaarrekening aan de gemeenteraad aangeboden en is tevens beschikbaar voor GS.

Bestuursrechtelijke handhaving:

1. Het beleid voor de bestuursrechtelijke handhaving in het kader van de Wro is uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma voor het komende jaar. Dit uitvoeringsprogramma is bij de begroting aan de raad aangeboden en is beschikbaar voor GS.
2. Over de bestuursrechtelijke handhaving in het kader van de Wro in het voorafgaande jaar is verslag gedaan aan de gemeenteraad. Dit jaarverslag is bij het jaarverslag behorend bij de jaarrekening aan de gemeenteraad aangeboden en is tevens beschikbaar gesteld aan GS.

Wat zijn onze verbeterpunten?

De gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over bestemmingsplannen alsmede één beheersverordening. Het overgrote deel daarvan is actueel (minder dan 10 jaar oud); van de andere bestemmingsplannen zijn de meeste op basis van artikel 3.1, derde lid, Wro verlengd. De geactualiseerde en verlengde bestemmingsplannen dekken de risico's af. Bij de gebieden die nog niet belegd zijn met een (actueel) bestemmingsplan doen de risico's zich niet voor. Voor deze gebieden bestaat een operationeel herzieningsprogramma.

Volgens de normen van de provincie voldoet de gemeente matig aan de wettelijke verplichtingen uit de Wro. Dit komt omdat de provincie de lat heel hoog legt voor het oordeel 'goed'. Daarvoor moet namelijk echt volledig aan alle eisen

voldaan zijn: het gehele gemeentelijke grondgebied moet belegd zijn met actuele bestemmingplannen en beheersverordeningen waarin alle risico's voor gezondheid (geurhinder, geluidhinder, luchtkwaliteit), (externe) veiligheid en cultuurhistorie/archeologie afgedekt zijn.

Wat gaan we daarvoor doen en wat is daarvoor nodig?

De verbeteractie om uiteindelijk de status 'goed' te verwerven bestaat uit het afronden van het actualiseringsprogramma zoals afgesproken met de gemeenteraad. Daarnaast voorziet het actualiseringsprogramma in het tijdig vernieuwen van bestemmingsplannen: dus voordat de leeftijd van 10 jaar bereikt is. Daarmee wordt voorkomen dat opnieuw een achterstand wordt opgelopen.

6. Monumenten en archeologie

Waarom moet de gemeente voldoen?

Indicatoren beleid:

1. De vastgestelde of in procedure zijnde bestemmingsplannen (binnen de wettelijke termijnen) zijn voor het hele gemeentelijke grondgebied Maltaproof en alle (rijks) beschermde stads- en dorpsgezichten zijn erin opgenomen.
2. De gemeente heeft voor de gebouwde rijksmonumenten een monumentencommissie die voldoet aan artikel 15 van de Monumentenwet.

Indicatoren Vergunningen en adviezen

3. Er is voor de gebouwde rijksmonumenten een openbaar en compleet register van verleende omgevingsvergunningen (als bedoeld in art. 20 Monumentenwet) en er wordt voldaan aan de termijnen waarbinnen verleende vergunningen in het register moeten zijn opgenomen.
4. In alle wettelijk verplichte gevallen voor gebouwde rijksmonumenten wordt advies gevraagd aan de monumentencommissie.

Indicatoren Toezicht en handhaving

5. Op alle incidenten is passende actie ondernomen.

Wat zijn onze verbeterpunten?

M.b.t. incidenten (meldingen van voorvallen die kunnen leiden tot het vaststellen van een overtreding van de Monumentenwet) is niet in alle gevallen passende actie ondernomen. De handhaving behoeft daarmee verbetering.

Wat gaan we daarvoor doen en wat is daarvoor nodig?

We hebben onze werkprocessen voor toezicht verder verbeterd. We hebben een handhavingsbeleidsplan en we gaan werken met verbeterde uitvoeringsprogramma's voor toezicht en handhaving. Daarmee willen we de kwaliteit en intensiteit van de handhaving beter borgen.

We hebben een registratiesysteem, inclusief een uitgebreide workflow voor de vergunningverlening en handhaving. Mede hierdoor zijn we in staat om een kwalitatief goede vergunningverlening te borgen en onder andere een jaarlijks overzicht van de verleende vergunningen te geven.

Berekening EMU-saldo

Gemeenten moeten in hun begroting een berekening opnemen van het zogenoemde EMU-saldo, en wel voor drie jaren: een raming voor het begrotingsjaar zelf (2016), een prognose voor het vorig begrotingsjaar (2015) en een raming voor het jaar volgend op het begrotingsjaar (2017).

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Overheidsfinanciën en consumentenprijzen, kmr B2-081
Antwoordnummer 25000, 2490 XA Den Haag

Vragenlijst

Berekening EMU-saldo
Gemeente Groningen (0014)

Algemene gegevens:	
Gemeentenaam:	Groningen
Gemeentenummer:	0014
Jaar:	2016
Bestandsnaam:	EMU160060014.XLS

Omschrijving	2015	2016	2017
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2015, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2016	Volgens meerjarenraming in begroting 2016
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-85.630	18.887	3.764
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	bij 32.503	35.482	35.000
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	bij 2.669	2.802	2.800
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	af 52.541	44.000	44.000
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	bij 68.000	-50.000	-18.000
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	bij		
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	af 20.112	23.900	52.452
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	bij 21.454	19.280	33.266
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	af 3.974	4.186	4.100
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	af		
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	af		
Berekend EMU-saldo	-37.631	-45.635	-43.722

Toelichting:

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% van Nederland is 2,5% voor de rijksoverheid en 0,5% voor de decentrale overheden. De EMU-systematiek werkt evenwel op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investerings en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende

begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Het EMU-saldo voor Groningen voor 2016 komt uit op -45,6 miljoen euro. Het betekent dat in EMU-termen de uitgaven 45,6 miljoen euro groter zijn de inkomsten. Om hun EMU-saldo te kunnen monitoren worden voor gemeenten en provincies jaarlijks individuele EMU-referentiewaarden gepubliceerd. De minister van Financiën is nog in overleg met de provincies, de gemeenten en de waterschappen over de EMU-norm voor 2016 en 2017. Op dit moment zijn de individuele EMU-referentiewaarden daardoor nog niet bekend. Het rijk is verder met de decentrale overheden overeengekomen dat gedurende deze kabinetsperiode bij overschrijding van de -0,5 procent BBP geen sancties zullen worden toegepast.

Financiële begrippen en afkortingen bij de begroting

A	
ACG	Automatiseringscentrum Groningen
ACL	Activiteiten Centrum Lewenborg
AER	Algemene Egalisatiereserve
AMHK	Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
AO/IC	Administratieve Organisatie/ Interne Controle
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtenaren
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARCG	Afvalverwijdering Regio Centraal Groningen
ARG	Ambtenaren Reglement Groningen
ASHG	Advies - en Steunpunt Huiselijk geweld
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B	
B&V	Beheer en Verkeer
BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BBL	Beroepsbegeleidende leerweg
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BCF	BTW Compensatie Fonds
BDU	Brede Doel Uitkering
BEVI	Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIMA	Binnenstad Management
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOL	Beroepsopleidende Leerweg
BOP	Basis Ontwikkelingsgericht Programma voor kinderen van twee tot vier jaar
BORG	Beheer Openbare Ruimte Groningen
BRP	Basisregistratie Personen
BSO	Buitenschoolse opvang
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BWS	Besluit Woninggebonden Subsidies
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
C	
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBK	Centrum Beeldende Kunst
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CCC	Creative City Challenge
CER	Compensatie Eigen Risico
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	Centra voor Jeugd en Gezin
COELO	Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden
CPB	Centraal Plan Bureau
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
CV	Commanditaire vennootschap
CVAH	Centrale Vereniging voor Ambulante Handel
CWK	Cultuur Waarden Kaart

D	
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
E	
ECB	Europese Centrale Bank
EEV	Enhanced Environmentally Friendly Vehicle
EMIS	Employee Management Information System
F	
F&V	Financiën en Veiligheid
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsonslag
FPU	Flexibel Pensioen en Uittreden
Fte	Fulltime equivalent
FUWA	Functioniewaardering
G	
G37	Netwerk van 37 (middel)grote steden
GAE	Groningen Airport Eelde
GCC	Groningen City Club
GCI	Groningen Confucius Instituut
GEMM	Grond Exploitatie Maatschappij Meerstad
GF	Gemeente Fonds
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GKB	Groninger Krediet Bank
GMT	Groningen Management Team
GRESKO	Groningse Energie Service Compagnie
GWK	Groninger Woonkwaliteit
H	
HANNN	Healthy Ageing Netwerk Noord Nederland
HLZ	Hervorming Langdurige Zorg
HRM	Human Research Management
I	
I&A	Informatie en Automatisering
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ID-baan	Instroom en Doorstroom
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IPO	Interprovinciaal Overleg
IOAW	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemer
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandige
IRC	Interne Rekening Courant
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IWCN	International Welcome Center North
J	
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
K	
KVK	Kamer van Koophandel
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
L	
LDT	Langdurigheidstoelag

M	
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
MIOP	Meerjaren Investerings- en Onderhoudsplan
MJD	Maatschappelijke Juridische Dienstverlening
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MOP	Meerjarenonderhoudsplan
MTW	Museumtechnische waarde
N	
NDE	Natuur en Duurzameheids Educatie
NLA	Nieuw Lokaal Akkoord
NOM	Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland
NPR	Nederlands Praktijkrichtlijn voor aardbevingbestendig bouwen
NV	Naamloze Vennootschap
NVVK	Brancheororganisatie voor professionele schuldopverlening en sociale kredietverlening in Nederland
NZA	Nederlandse Zorgautoriteit
O	
O&W	Onderwijs en Welzijn
OBS	Openbare Basisschool
ODCN	Overheid Data Center Noord
OG	Opgenomen (geld)leningen
OGGz	Openbare Gezondheidszorg
OOG	Omroep Organisatie Groningen
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Omroepende Zaakbelasting
OZG2	Openbaar Onderwijs Groep Groningen
P	
PBE	Publiek Belang Electriciteitscentrale Borssele
P&R	Parkeeren en Reizen
PGB	Persoonsgebonden budget
PG&Z	Publieke Gezondheid & Zorg
PIJOFACH	Personeel, ICT, Juridische zaken, Organisatie, Financien, Administratie, Communicatie en Huurvesting
PM	Pro Memorie
POP	Provinciaal Omgevingsplan
POV	Provinciale Omgevingsverordening
PRO	Praktijk Onderwijs
R	
RCE	Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
R&W	Ruimte en Wonen
RC	Rekening Courant
ROG	Regio Centraal Groningen
REP	Ruimtelijk Economisch Programma
RHC	Regionaal Historische Centra
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
RMC	Regionaal Meld en Coördinatiefunctie
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
ROP	Rente Omalagepercentage
RSP	Regionaal specifiek pakket
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RUG	Rijksuniversiteit Groningen
RZB	Roerende Zaakbelasting

S	
SENSE	Centrum voor seksuele gezondheid
SES	Stedelijke Ecologische Structuur
SISA	Single Information Single Audit
SKSG	Stichting Kinderopvang Stad Groningen
SLOK	Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven
SMI	Sociaal Medische Indicatie
SMT	Sociaal Medische Teams
SNN	Samenwerkingsverband Noord Nederland
SO	Speciaal Onderwijs
SOA	Sexueel Overdraagbare Aandoening
SOOG	Stedelijk Overleg Ouderenbonden Groningen
SPT	Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk
SSC	Shared Service Centre
STIP	Steun- en Informatiepunt
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
T	
TOS	Tegemoetkoming Ouderbijdrage Schoolfonds
U	
UG	Uitgezette (geld)leningen
UMCG	Universitair Medisch Centrum Groningen
UWV	Uitvoering Werknemers Verzekeringen
V	
VGR	Voortgangsrapportage
VHV	Volkshuisvesting
VMBO	Vorbereidend Middelbaar- en Beroepsonderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNN	Verlavingszorg Noord Nederland
VR	Veiligheidsregio
VSD	Vernieuwing Sociaal Domein
VSO	Voorgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVE-programma	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
W	
W&I	Werk en Inkomen
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WEW	Waarborgfonds Eigen Woning
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WIA	Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Wko	Wet Kinderopvang
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WSPN	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
WSR	Werkmaatschappij Sport en Recreatie
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wteg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WW	Werkloosheids Wet
WWB	Wet Werk en Bijstand
Z	
ZIN	Zorg In Natura
ZZL	Zuiderzeelijn
ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel